

Základná škola, Nábřežná ulica č. 845/17, 024 01 Kysucké Nové Mesto

Smernica RŠ č.22/2025

Účel organizačnej smernice:

Táto organizačná smernica upravuje podrobnosti o prevencii a riešení šikanovania žiakov v škole. *Ruší tým smernicu číslo 20 z roku 2018.*

Oblasť platnosti:

Organizačná smernica je záväzná pre všetkých pedagogických zamestnancov zamestnávateľa Základná škola, Nábřežná 845/17, 02401 Kysucké Nové Mesto

Počet strán: 13

Počet príloh: 1

Gestorský útvar: Mgr. V. Bodóová Mgr. I. Mizerová	Schválil: Mgr. Ivan Jurkovič riaditeľ školy podpis:	Dátum schválenia: Dátum účinnosti: 1.2.2025
---	--	--

Prerokované v pedagogickej rade dňa: 11. 02. 2025

Prerokované s radou školy dňa: 20.2.2025

Prerokované so žiackym školským parlamentom dňa: 19.2.2025

VNÚTORNÁ SMERNICA K PREVENCIÍ A RIEŠENIU ŠIKANOVANIA DETÍ A ŽIAKOV V ZŠ.

Táto smernica sa v plnej miere opiera o **Smernicu č. 1/2025 k prevencii a riešeniu šikanovania detí a žiakov v školách a školských zariadeniach**, vydanú Ministerstvom školstva, výskumu, vývoja a mládeže Slovenskej republiky, ktorá nadobudla účinnosť 1. februára 2025.

Článok I

Charakteristika šikanovania

Šikanovaním na účely tejto smernice sa rozumie ¹

- a) **obťažovanie**² formou spravidla opakujúceho sa nežiaduceho správania šikanujúceho voči šikanovanému, ktoré je motivované úmyslom získať nad šikanovaným prevahu, šikanovaného ponížiť alebo získať vynútené mocenské postavenie, v dôsledku ktorého dochádza alebo môže dôjsť k vytváraniu zastrašujúceho, nepriateľského, zahanbujúceho, ponížujúceho, potupujúceho, zneuctujúceho, zámerne zraňujúceho alebo urážajúceho prostredia vo forme verbálneho šikanovania, fyzického šikanovania, psychického šikanovania, emocionálneho šikanovania nebezpečného elektronického obťažovania alebo nebezpečného prenasledovania.

Prejavy šikanovania môžu byť

Priame – šikanujúci zameriava svoje konanie priamo na šikanovaného opakujúcim sa úmyselným verbálnym, psychickým, emocionálnym alebo fyzickým násilím, pri ktorom sú spravidla prítomní aj účastníci šikanovania; je spojené s cieľom získať prevahu v kolektíve.

¹ *Smernica č. 1/2025 k prevencii a riešeniu šikanovania detí a žiakov v školách a v školských zariadeniach 2 § 2a ods. 4 zákona č. 365/2004 Z.z. o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon)*

Pod verbálnym šikanovaním sa chápe opakované nadávanie, urážanie, posmievanie sa, dobiedzanie, vyhrážanie sa fyzickým útokom, navádzanie na fyzický útok, prikazovanie šikanovanému vykonať určitý úkon proti jeho vôli, zastrasovanie, vydieranie alebo vylúčenie šikanovaného z kolektívu.

Fyzické šikanovanie je nežiaduci a nechcený fyzický kontakt pre šikanovaného pri ktorom šikanujúci šikanovaného opakovanne bije, udiera sáče alebo kope do neho, podráža ho alebo hádže do neho rôzne predmety, skrýva, poškodzuje, privlastňuje si alebo ničí veci šikanovaného.

Psychické šikanovanie a emocionálne šikanovanie je ubližovanie negatívnym ovplyvňovaním psychicky, emócií, nálady a duševného rozpoloženia šikanovaného, najmä opakovaným ponižovaním, zosmiešňovaním, zahanbovaním, opovrhovaním v jeho neprítomnosti, rozširovaním nepravdivých informácií alebo urážaním rodinných príslušníkov alebo blízkych osôb.

Nepriame – šikanujúci používa metódy a nástroje vzťahového násillia a emocionálneho vydierania, najmä v podobe prehliadania, ignorovania, zámerného vyčleňovania šikanovaného z kolektívu, šírenia nepravdivých alebo znevažujúcich informácií, citlivých zvukových záznamov (audiozáznamov), obrazových záznamov (videozáznamov) alebo zvukovoobrazových (audiovizuálnych) záznamov o šikanovanom alebo manipulovaním názorov a postojov ostatných členov sociálnej skupiny k šikanovanému.

Dôvodom šikanovania je najmä osobitná charakteristika šikanovaného spočívajúca v jeho zdravotnom znevýhodnení, pohlaví, náboženskom vyznaní alebo viere, príslušnosti k národnosti alebo k etnickej skupine, sexuálnej orientácii alebo rodovej identite, jazyku, sociálnom, spoločenskom alebo majetkovom postavení jeho rodiny, alebo iná osobná charakteristika spojená spravidla s nosením okuliarov, nadváhou alebo nízkou pohybovou gramotnosťou.

Na účel tejto smernice sa za šikanovanie nepovažuje

- a) jednorazový alebo impulzívny prejav násillia alebo agresie medzi žiakmi akútnym nedovládnutím emócií, ktoré bezprostredne odznievajú,
- b) prejav násillia alebo agresie medzi žiakmi mimo školy, ktorý nevyplýva zo vzťahov medzi žiakmi v škole, okrem kyberšikanovania,
- c) nezhoda medzi zamestnancom školy a žiakom súvisiaca s výchovno-vzdelávacím procesom.

Článok II

Zodpovednosť školy

1. Škola v prvom rade zodpovedá za žiakov počas školského vyučovania a školských akcií v súlade so zákonom **45/2008 Z. z.** o výchove a vzdelávaní, so školským zákonom **č.245/2008 Z. z.**, s Dohovorom o právach dieťaťa a podľa pracovného poriadku školy. Za

povinnosť dávať pozor na žiakov počas vyučovania, resp. počas konania školských akcií sú zodpovední pedagogickí zamestnanci školy, najmä tí ktorí:

- a) realizujú školské vyučovanie,
- b) vykonávajú počas prestávok pedagogický dozor ,
- c) vykonávajú pedagogický dozor počas školských akcií rôzneho druhu,
- d) vykonávajú dozor v školskej jedálni.

2. Zamestnancami školy nemôže byť v žiadnej miere akceptovaný žiaden druh a prejav šikanovania. Ak zamestnanec zistí, že k takémuto prejavu medzi žiakmi prišlo, je povinný danú situáciu okamžite riešiť a je povinný túto skutočnosť oznámiť triednym učiteľom žiakov, medzi ktorými nepríjemná situácia nastala, koordinátorovi prevencie, alebo inému členovi ŠPT, vedeniu školy a zamestnanec je povinný šikanovanému žiakovi okamžite poskytnúť pomoc. Zamestnanec školy, ktorý neprijme žiadne opatrenia v prípade šikanovania, resp. neoznami danú skutočnosť kompetentným osobám, sa vystavuje riziku trestného postihu.

Článok III

Priestupková a trestnoprávna zodpovednosť

1. Šikanovanie môže napĺňať skutkovú podstatu trestného činu, kedy môže byť šikanujúci do veku 14 rokov trestne stíhaný najmä za trestný čin

- a) ublíženia na zdraví,³⁾
- b) obmedzovania osobnej slobody,⁴⁾
- c) lúpeže,⁵⁾
- d) vydierania,⁶⁾
- e) hrubého nátlaku,⁷⁾
- f) nátlaku,⁸⁾
- g) porušovania domovej slobody,⁹⁾
- h) sexuálneho násillia,¹⁰⁾
- i) sexuálneho zneužívania,¹¹⁾
- j) krádeže,¹²⁾

³⁾ § 155 Trestného zákona.

⁴⁾ § 183 Trestného zákona.

⁵⁾ § 188 Trestného zákona.

⁶⁾ § 189 Trestného zákona.

⁷⁾ § 190 a 191 Trestného zákona.

⁸⁾ § 192 Trestného zákona.

⁹⁾ § 194 Trestného zákona.

¹⁰⁾ § 200 Trestného zákona.

¹¹⁾ § 201 až 203 Trestného zákona.

¹²⁾ § 212 Trestného zákona.

-
- k) neoprávneného užívania cudzej veci,¹³⁾
 - l) poškodzovania cudzej veci,¹⁴⁾
 - m) nebezpečného vyhrážania sa,¹⁵⁾
 - n) nebezpečného prenasledovania,¹⁶⁾
 - o) výroby detskej pornografie,¹⁷⁾
 - p) rozširovania detskej pornografie,¹⁸⁾
 - q) prechovávaní detskej pornografie a účasti na detskom pornografickom predstavení¹⁹⁾
 - alebo r) ohovárania.²⁰⁾

2. Šikanovanie môže naplňať skutkovú podstatu priestupku proti

- a) občianskemu spolunažívaniu alebo
- b) majetku.

3. Skutočnosť, že šikanujúci nie je trestne zodpovedný z dôvodu nízkeho veku, nie je prekážkou na podanie žaloby vo veci náhrady škody.

4. Zamestnanec školy, ktorému je známy prípad šikanovania a neprijme žiadne opatrenie k prevencii a riešeniu šikanovania môže byť trestne stíhaný najmä za trestný čin

- a) neprekazenia trestného činu,
- b) neoznámenie trestnému činu alebo
- c) ublíženie na zdraví.

Článok IV

Prevencia šikanovania

Základným preventívnym opatrením školy je osvojiť si základný princíp

„Sme škola, kde sa šikanovanie netoleruje v žiadnych podobách!“

Pri prevencii šikanovania škola dbá na vytváranie bezpečného prostredia, v ktorom sa vznik šikanovania aktívne obmedzuje. Pri prevencii šikanovania škola primerane pôsobí na žiakov podľa ich veku a psychickej úrovne a intelektuálnej úrovne s dôrazom na hodnotovú výchovu.

¹³⁾ § 215 Trestného zákona.

¹⁴⁾ § 245 a 246 Trestného zákona.

¹⁵⁾ § 360 Trestného zákona.

¹⁶⁾ § 360a Trestného zákona.

¹⁷⁾ § 368 Trestného zákona.

¹⁸⁾ § 369 Trestného zákona.

¹⁹⁾ § 370 Trestného zákona.

²⁰⁾ § 373 Trestného zákona.

Preveniu v kontexte tejto smernice je možné vnímať v dvoch rovinách. Preveniu v **širšej rovine** predstavuje súbor systémových opatrení, ktoré eliminuje vznik šikanovania alebo spomaľujú jeho vývoj. Preventívne systémové opatrenia tiež umožňujú zachytiť príznaky šikanovania v počiatkových fázach, čo sa ukazuje ako kľúčové pri jeho riešení. Ide tu o identifikáciu, monitorovanie a zabezpečenie kritických miest/priestorov, kde je predpoklad šikanovania; obmedzenie konania podporujúceho šikanovania; monitoring sociálnej klímy;.... Prevenia v **užšej rovine** je chápaná ako realizácia preventívnych činností – aktivít, programov, modulov a iných foriem, ktoré sú špecificky smerované na problematiku šikanovania.²¹

Všetky preventívne aktivity a zverejňovanie šikanovania a agresívneho správania musia byť súčasťou celkovej stratégie boja proti šikanovaniu, musia mať zmysel, musia byť naplnené skutočnými činmi a emocionálne tak silné, aby mali dopad na zmenu postoja žiakov k šikanovaniu.

Systémové aktivity školy

Riaditeľ školy, školský podporný tím a triedny učiteľ priebežne informujú zákonných zástupcov o preventívnych činnostiach školy a pri ich realizácii venujú zvýšenú pozornosť ich efektívnosti. Zameranie a prevencia majú byť obsiahnuté v celom výchovno–vzdelávacom procese školy a prijaté všetkými pracovníkmi školy.

1. Vytvoriť pozitívnu, demokratickú klímu školy, ktorej tvorcami sú: vedenie školy, každý pedagogický zamestnanec, každý žiak a každý rodič, kde komunikácia je založená na spolupráci, dôvere a spravodlivosti, na konštruktívnom riešení problémov a konfliktov, kde učiteľ má prirodzenú autoritu a každý žiak vie, že škola je tu preto, aby mu pomohla k úspešnému a spokojnému životu, kde pravidlá sú jasné a zrozumiteľné. Je potrebné venovať osobitnú pozornosť deťom z málo podnetného prostredia a deťom z centra pre rodiny a deti.

2. Zapracovať do školského poriadku

- a) jasné pravidlá správania vrátane opatrení za ich porušenie a zdôrazniť, že na škole sa netolerujú žiadne prejavy šikanovania a iné formy agresie a intolerancie, segregácie,
- b) pravidlá používania informačno – komunikačných technológií v priestoroch školy.

So školským poriadkom majú byť oboznámení všetci pedagogickí a odborní zamestnanci, žiaci a ich zákonní zástupcovia.

3. Informovať žiakov a ich zákonných zástupcov o problematike šikanovania, o prevencii a o postupe pri zisťovaní šikanovania prostredníctvom

- a) Webovej stránky školy, kde sú zverejnené dokumenty: Smernica č.22/2025 k prevencii a riešeniu šikanovania detí a žiakov v ZŠ

²¹ Lengyel, Peter. *Prevencia a riešenie šikanovania – sprievodca pre školské prostredie, NP Usmerňovať pre prax, 2022*

- b) zverejnením kontaktných údajov inštitúcií, ktoré sa prevenciou a riešením šikanovania zaoberajú,
- c) rodičovského združenia, kde triedny učiteľ priebežne informuje rodičov o preventívnych aktivitách realizovaných školou.

4. Zvyšovať informovanosť pedagogických zamestnancov so spôsobom oznamovania šikanovania a preverovania šikanovania formou tematických porád, odovzdávania poznatkov zo školení a seminárov zameraných na šikanovanie, organizovaním seminárov s odborníkmi zaoberajúcimi sa danou problematikou, samoštúdiom metodického materiálu. Zabezpečiť vzdelávanie pedagogických zamestnancov v oblasti prevencie šikanovania vrátane kyberšikanovania.

5. Monitorovať výskyt šikanovania. Monitoring sa realizuje formou anonymných dotazníkov u žiakov školy. Samotnému monitoringu predchádza rozhovor triedneho učiteľa so žiakmi o problematike šikanovania.

Cieľom dotazníka je zistiť, či sa šikanovanie na škole vyskytuje a v akej miere. Úlohou dotazníka je získať prehľad o tom, že ak sa šikanovanie na škole vyskytuje, akú má podobu, v ktorých priestoroch školy i mimo nej dochádza k šikanovaniu, koľko žiakov bolo a je obeťou šikanovania, akým formám šikanovania boli a sú žiaci vystavení, koho informovali o týchto skutočnostiach. Monitorovanie výskytu šikanovania sa realizuje min. 1x ročne. Na základe výsledkov dotazníka môžeme porovnať kľúčové hodnoty, či došlo k pozitívnej alebo negatívnej zmene. Výsledky dotazníka preberie koordinátor prevencie s triednymi učiteľmi a členmi ŠPT. V prípade, že sa v triede na základe dotazníka zistí šikanovanie, koordinátor prevencie upovedomí triedneho učiteľa, členov ŠPT, vedenie školy, kontaktuje CPP v KNM o spoluprácu.

6. Realizovať prevenciu v rámci výchovno-vzdelávacieho procesu. Pozitívny vplyv osobnosti pedagogického zamestnanca v rámci každodenného vyučovania, obsahové zameranie a didaktika predmetov a prierezových tém vytvára vhodný priestor pre prevenciu šikanovania. Cieľom takýchto aktivít je rozvoj empatie, naučiť sa povedať „nie“ vo veľmi závažných a nebezpečných situáciách, keď je ohrozené zdravie a bezpečnosť jedinca. Tieto aktivity môžu prispieť aj k rozvoju komunikačných zručností žiakov. Na hodinách vzniká priestor k výchove k rešpektovaniu ľudských práv a tolerancii.

Počas celého školského roka

- realizovať preventívne aktivity
- organizovať besedy a akcie organizované CPP v KNM, PZ SR, RÚVZ
- spolupracovať s Peer-aktivistami v rámci ŠKD
- zapojiť sa do výtvarných súťaží na aktuálnu tému v rámci prevencie
- na hodinách informatiky venovať patričnú pozornosť kyberšikanovaniu
- aktívne riešiť problematiku na hodinách OBN a ETV

7. Zmysluplne využiť voľný čas ako formu prevencie. Užitočné a zmysluplné využívanie voľného času v škole počas prestávok, po vyučovaní aj mimo školy je jednou zo základných

podmienok úspešného preventívneho pôsobenia. Zaujatie žiaka niečím užitočným a zaujímavým má pozitívny dopad na využitie jeho voľného času pozitívnym spôsobom. Ráno pred vyučovaním a na prestávkach si žiaci môžu zahrať kalčeto – k dispozícii sú kalčetrové stoly na chodbách školy.

8. Odhaliť krízové miesta a systematicky ich kontrolovať. Dozorkonajúci učitelia sú povinní dôsledne sledovať odľahlé miesta priestorov školy, kde môže dôjsť k šikanovaniu – školský dvor, školské chodby, toalety, šatne a pod.

9. Sprístupniť schránku na anonymné oznámenia o šikanovaní, ak sa niekto rozhodol pre takýto spôsob oznamovania.

10. Zapojiť do prevencie školský parlament.

11. Navodiť úzku spoluprácu medzi žiakmi, zamestnancami školy a rodičmi a jasne vymedziť možnosti oznamovať aj zárodky šikanovania (pri zachovaní dôvernosti takýchto oznámení).

12. Spolupracovať s odbornými zamestnancami CPP v KNM, PZ SR, RÚVZ a prípadne inými schválenými inštitúciami pri realizácii aktivít ponúkaných týmito inštitúciami, zúčastňovať sa na nimi organizovaných projektoch a pod.

Článok V

Postup v prípade zistenia šikanovania

Ak sa v priestoroch budovy počas školského vyučovania, počas konania školských akcií, na športoviskách zistí prípad šikanovania, je každý zamestnanec školy – pedagogický, odborný ale aj nepedagogický, povinný postupovať podľa nasledujúcich krokov:

1. Zamestnanec, ktorý zistí prípad šikanovania, informuje o danej situácii triedneho učiteľa všetkých tých žiakov, ktorí sú účastníkmi daného prípadu, informuje koordinátora prevencie, člena ŠPT a zástupcu vedenia školy.
2. Zaisťuje ochranu obeť.
3. Žiaci, ktorí boli účastníkmi sporu budú vyzvaní ich triednymi učiteľmi na vyšetrenie prípadu. Pri riešení situácie bude zúčastnený aj zamestnanec, ktorý zistil prípad šikanovania a oznámil danú skutočnosť kompetentným osobám a tiež člen ŠPT. O vyšetrení sa napíše zápisnica, ktorá sa odovzdá zástupcovi vedenia školy a ďalšia kópia bude priložená ku katalógovému listu žiaka. V zápisnici sa opíše skutočnosť, vyjadrenia oboch žiakov, a navrhne sa opatrenie na riešenie daného problému.
4. Triedni učitelia žiakov pozvú ich rodičov, resp. ich zákonných zástupcov na pohovor. Prítomný na rozhovore bude aj člen ŠPT. O tomto stretnutí sa takisto napíše zápisnica a na

základe písomného uzavretia daného prípadu, navrhnuté opatrení na riešenie situácie, vyjadrení dotknutých žiakov a ich rodičov, resp. zákonných zástupcov, sa riaditeľ školy rozhodne o ďalšom postupe, ktorý bude v súlade s školským poriadkom, pracovným poriadkom školy a súlade s príslušnými zákonmi, t. z. Trestný zákon č. 300/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov a zákon o priestupkoch č. 372/1990 Z. z. v znení neskorších predpisov.

5. Celý prípad vyšetrenia prípadu šikanovania bude prebiehať pri zachovaní dôvernosti až do vyriešenia danej situácie, z dôvodu, že šikanovanie veľmi závažný negatívny spoločenský jav.

Článok VI

Metódy riešenia šikanovania

Odhalenie šikanovania býva veľmi ťažké. Najzávažnejšiu negatívnu úlohu pri jeho zisťovaní hrá strach u obetí.

Základné pravidlá riešenia

1. Okamžite riešime problém.
2. Bezodkladne dáme najavo nesúhlas s tým, čo sa stalo, odsúdime čin, nie páchatel'a.
3. Nikdy nekonfrontujeme šikanovaného s agresorom a dôsledne chránime obeť!
4. Každý vážnejší prípad oznámime riaditeľ'ovi školy, ktorý rozhodne o ďalšom postupe, napr. o oznámení polícii.

Riaditeľ školy, alebo ňou poverená osoba zostavuje tím zamestnancov školy /intervenčný tím/, ktorý navrhuje a zabezpečuje odborný postup pri riešení šikanovania.

Zloženie intervenčného tímu

- zástupca vedenia školy,
- člen/-ovia ŠPT.

Úlohou intervenčného tímu je získať všetky dostupné relevantné informácie, aby vedel reagovať a situáciu riešiť.²²

²² *Lengyel, Peter. Prevencia a riešenie šikanovania – sprievodca pre školské prostredie, NP Usmerňovať pre prax, 2022*

Úlohou členov intervenčného tímu je tiež zabezpečiť:

1. zisťovanie informácií o incidente,
2. komunikáciu so šikanovaným, šikanujúcim a účastníkmi šikanovania,
3. rozhodovanie o bezprostredných opatreniach, ktoré je nutné urobiť smerom k šikanujúcemu, šikanovanému, účastníkmi šikanovania a ďalším osobám,

4. informovanie zákonných zástupcov šikanovaného, šikanujúceho a ďalších účastníkov šikanovania,
5. analýzu oznamovacej povinnosti voči polícii a orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately (ďalej len „SPODaSK“) :
 - ÁNO - polícii a SPODaSK, ak je podozrenie, že bol spáchaný trestný čin alebo priestupok (bez ohľadu na vek),
 - ÁNO – orgánu SPODaSK, ak je agresor alebo obeť v jeho starostlivosti,
 - ÁNO – orgánu SPODaSK, ak je potrebné s obeťou alebo agresorom pracovať multidisciplinárne so zapojením širšieho okruhu odborníkov,
6. realizáciu opatrení na znemožnenie ovplyvňovania výpovedí šikanovaného, šikanujúceho aj účastníkov šikanovania,
7. zistenie rozsahu a vplyvu riešeného prípadu šikanovania u žiakov v kolektíve alebo komunite školy,
8. zamedzenie vzniku sekundárnej viktimizácie obeť – vyhýbanie sa opakovanému vyžadovaniu popisu udalosti, zverejňovaniu podrobností o prípade, medializácii, ochrana obeť a pod.

Úlohou intervenčného tímu je získať všetky dostupné relevantné informácie, aby vedel reagovať a situáciu riešiť. Zároveň, zvlášť pri závažnejších formách šikanovania, je tvorený informačný podklad pre políciu resp. orgán SPODaSK. Kľúčové je uvedomiť si, že cieľom nie je viesť vyšetrovanie alebo súdiť, ale v prvom rade ochrániť obeť."

Intervenčný tím navrhuje a zabezpečuje odborný postup pri riešení.

Činnosť intervenčného tímu spočíva

- Ochrániť šikanovaného
- Zamedziť šikanujúcemu konať
- Zabezpečiť dozor v triede, kde sa preveruje šikanovanie
- Komunikovať s účastníkmi šikanovania
- Zhromažďovať dôležité informácie
- Rozhodnúť o bezprostredných opatreniach
- Zvážiť ohlasovaciu povinnosť
- Informovať zákonných zástupcov šikanovaného aj šikanujúceho
- Doplniť ďalšie dôležité informácie
- Zistiť dopad incidentu na iné deti
- Vydáť ďalšie dôležité úkony
- Viesť písomné záznamy o riešení jednotlivých prípadov šikanovania
- Viesť písomné záznamy o pohovoroch so zákonnými zástupcami šikanovaného aj šikanujúceho
- Vytvárať podmienky pred dlhodobú intervenciu
- Zdôrazniť nulovú toleranciu k akýmkoľvek prejavom šikanovania a násilia, ktorá je zapracovaná v školských dokumentoch a realizovaná v praxi.

Konkrétne kroky pri riešení šikanovania

!!! Šikanovaného nikdy nekonfrontujeme so šikanujúcim !!!!

Rozhovor so šikanovaným

- a) necháme dieťa samostatne hovoriť, citlivo ho povzbudzujeme, aby hovorilo čo najviac,
- b) po spontánnej výpovedi sa začneme pýtať na všetky podrobnosti,
- c) otázky: "Čo sa stalo? Kde sa to stalo? Kto čo urobil? Ako sa správali ostatní prítomní?",
- d) šikanovaného uistíme o svojej ochrane,
- e) môžeme dieťa požiadať, aby celý incident napísalo,
- f) ak je viditeľné zranenie, upovedomíme lekára, prípadne políciu,
- g) upovedomíme zákonných zástupcov,
- h) pozor na falošné obvinenia.

Rozhovor so šikanujúcim

- a) skôr ako začneme naostro vyšetrovať, zvažíme, aká je možnosť šikanujúceho usvedčiť,
- b) ak je táto možnosť veľmi malá, hlavne v prípade strachu a obáv šikanovaného, musíme sa uspokojiť s tým, že urobíme všetko pre jeho ochranu,
- c) otvorene povieme o obvinení a sledujeme reakcie (chránime šikanovaného i účastníkov šikanovania),
- d) jednáme pokojne, neoddávajme sa prípadnému hnevu,
- e) necháme samostatne hovoriť šikanujúceho, prípadne mu dáme celú situáciu napísať,
- f) kladieme mu jasné a presné otázky,
- g) kým prípad nie je vyriešený, neodsudzujeme,
- h) aj v prípade vyriešeného problému odsúdime čin, nie celú osobnosť (ako človek má šancu na nápravu),
- i) informujeme o možných sankciách a ďalšom postupe.

Rozhovor s účastníkmi šikanovania

- a) individuálne rozhovory,
- b) kladieme konkrétne otázky (kto, kedy, ako),
- c) v prípade, že sa nám nedarí, použijeme takú otázku z ktorej sa už predpokladá, že dieťa určitú vec videlo "Kde si bol keď . . ." namiesto "Ublížil X žiak žiakovi Y",
- d) dobré sú otázky, na ktoré sa nedá odpovedať áno - nie – neviem,
- e) musíme čeliť výhovorkám.

Rozhovor s rodičmi šikanovaného

- a) informujeme ich o celom priebehu vyšetrovania,
- b) ubezpečíme ich o ochrane ich dieťaťa,
- c) snažíme sa dohodnúť na spolupráci,

Rozhovor s rodičmi šikanujúceho

- a) rodičov pozveme na rozhovor,
- b) oboznámime ich o priebehu vyšetrovania, o podstate činu i o celkovom správaní sa dieťaťa v škole,

- c) u tých rodičov, ktorí nemajú záujem spolupracovať, a ktorí priamo negatívne ovplyvnili správanie svojho dieťaťa, rozhovor zbytočne nepredlžujeme. Oboznámime ich o možných sankciách a o ďalšom postupe,
- d) zápis z jednanja im dáme podpísať.

Oboznámenie triedy

- a) oznámime spolužiakom, či a ako budú vinníci potrestaní,
- b) vo vážnejších prípadoch by mal toto jednanie viesť riaditeľ školy,
- c) v prípade obáv o bezpečnosť obete od tohto kroku upustíme.

Článok VII Opatrenia na riešenie situácie

- 1) Škola dbá na bezodkladné riešenie šikanovania podľa tejto smernice.

- 2) **Vo vzťahu k šikanujúcemu** riaditeľ školy alebo ním poverený pedagogický zamestnanec alebo odborný zamestnanec
 - a) zabezpečí **individuálny rozhovor odborného zamestnanca školského podporného tímu alebo odborného zamestnanca zariadenia poradenstva a prevencie so šikanujúcim za prítomnosti jeho zákonného zástupcu alebo zástupcu zariadenia s cieľom objasnenia motivácie, sociálneho a rodinného pozadia správania šikanujúceho a určenia ďalšieho postupu; časti rozhovoru sa môžu konať aj bez prítomnosti zákonného zástupcu alebo zástupcu zariadenia, ak na to dá zákonný zástupca alebo zástupca zariadenia preukázateľný súhlas,**
 - b) navrhne podľa potreby intervenciu v zariadení poradenstva a prevencie alebo zabezpečí intervenciu prostredníctvom odborného zamestnanca školy, vrátane podporných činností v príslušnej triede a zabezpečí podmienky pre fyzickú a psychickú bezpečnosť žiakov príslušnej triedy,
 - c) môže podľa potreby uložiť opatrenie vo výchove alebo znížiť stupeň klasifikácie správania žiaka.

- 3) **Vo vzťahu k šikanovanému** riaditeľ školy alebo ním poverený pedagogický zamestnanec alebo odborný zamestnanec
 - a) zabezpečí podmienky na fyzickú a psychickú bezpečnosť šikanovaného a podľa potreby zabezpečí zdravotné ošetrovanie,
 - b) zabezpečí šikanovanému bezodkladnú psychologickú pomoc a podporu,
 - c) zabezpečí šikanovanému podľa potreby, po porade s príslušným odborným zamestnancom, cieleňú a systematickú podporu najmä prostredníctvom zariadenia poradenstva a prevencie,
 - d) spolupracuje podľa potreby so Štátnou školskou inšpekciou, regionálnym úradom školskej správy alebo s Úradom komisára pre deti.

- 4) **Vo vzťahu k účastníkom šikanovania** riaditeľ školy alebo ním poverený pedagogický zamestnanec alebo odborný zamestnanec

- a) zabezpečí účastníkom šikanovania podľa potreby individuálnu podporu a poradenstvo na základe posúdenia školského podporného tímu, školského psychológa alebo psychológa zariadenia poradenstva a prevencie,
- b) zabezpečí skupinovú intervenciu v spolupráci so školským podporným tímom alebo so zariadením poradenstva a prevencie,
- c) zabezpečí skupinové činnosti s cieľom smerovania žiakov k pozitívnym postojom a hodnotám a k rozvíjaniu schopnosti identifikovať sociálnopatologické javy primerane ich veku, najmä v rámci realizácie preventívnych programov, triednických hodín, vyučovania prierezových tém, činností neformálneho vzdelávania.

Článok VIII

Spolupráca školy s rodičmi žiakov a ďalšími inštitúciami

1. Triedni učitelia v spolupráci s koordinátorom prevencie, resp. členom ŠPT sú povinní pri podozrení na šikanovanie žiaka upozorniť rodičov, resp. zákonných zástupcov žiakov, aby si všímali možné príznaky šikanovania a súčasne im ponúknuť pomoc.
2. Učitelia a členovia ŠPT sú povinní dbať na taktný prístup a zachovanie dôvernosti informácií.
3. Pri podozrení, že šikanovanie naplnilo skutkovú podstatu priestupku alebo trestného činu, je riaditeľ školy povinný oznámiť túto skutočnosť príslušnému útvaru Policajného zboru SR.
4. Riaditeľ školy je povinný bez zbytočného odkladu oznámiť orgánu sociálno-právnej ochrany a sociálnej kurately skutočnosti, **ktoré ohrozujú žiaka, alebo že žiak spáchal trestný čin, prípadne opakovane páchal priestupky**

Článok IX

Záverečné ustanovenia

1. Táto smernica bola prerokovaná a schválená na zasadaní Pedagogickej rady dňa 11.2.2025
2. Táto smernica nadobúda platnosť a účinnosť dňom 1.2.2025

V Kysuckom Novom Meste

Mgr. Ivan Jurkovič
riaditeľ školy